

**ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ
ІМЕНІ ІВАНА БОБЕРСЬКОГО**

КАФЕДРА ТЕОРІЇ І МЕТОДИКИ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

“Затверджено”
Декан факультету післядипломної
та заочної освіти
_____ Сидорко О.Ю.
« _____ » _____ 20__ р.

**АТЕСТАЦІЙНА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
для студентів освітнього ступеня «бакалавр»
(скорочений термін навчання)
зі спеціальності 014.11 «Середня освіта (фізична культура)»
з дисципліни
*“ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ”***

Програма розглянута і затверджена на засіданні
кафедри теорії і методики фізичної культури,
протокол № 15 від 24 березня 2021 р.

Зав. кафедри, професор

Боднар І.Р.

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Курс "Теорія і методика фізичного виховання" є профілюючим у професійній підготовці фахівців з фізичної культури і спорту. Практично всі спеціальності галузі "Фізичне виховання і спорт" вимагають високої професійної підготованості фахівців з питань теорії і методики практичної реалізації фізичного виховання.

Курс орієнтований на узагальнення специфічних теоретико-методичних закономірностей фізичного виховання людей різного віку, які розглядаються в структурі спортивно-педагогічних, психолого-педагогічних, соціальних та медико-біологічних дисциплін, а також спортивно-підготовки.

З урахуванням вимог сьогодення, зазначених у "Кваліфікаційній характеристиці" до рівня і змісту підготованості магістрів за спеціальністю "Фізичне виховання", передбачається глибоке засвоєння студентами теоретичних знань і методичних навичок основ фізичного виховання людини практично на всіх етапах її життєдіяльності.

У результаті вивчення курсу "Теорія і методика фізичного виховання" студенти повинні **знати**:

- методологічні та теоретичні основи педагогічного процесу фізичного виховання;
- історико-педагогічні закономірності і традиції становлення та розвитку національної системи фізичного виховання;
- законодавчі та програмно-нормативні засади системи фізичного виховання;
- закономірності та фактори розвитку людей різного віку;
- теоретико-методичні основи організації фізичного виховання в навчально-виховних установах, культурно-побутовій сфері;
- зміст, засоби та методи фізичного виховання дітей різного віку та різних верств населення;
- основи планування, педагогічного контролю та обліку навчального процесу з фізичного виховання;
- теоретико-методичні основи та організаційну структуру системи фізичного виховання.

Студенти повинні **вміти**:

- творчо використовувати отримані знання з теорії і методики фізичного виховання при вирішенні педагогічних, навчально-виховних, науково-методичних завдань з врахуванням вікових і індивідуальних відмінностей учнів;
- планувати, організовувати і здійснювати роботу з фізичного виховання, проведення навчальних і тренувальних заходів і спортивних змагань;
- вивчати, аналізувати і оцінювати рівень фізичного розвитку людей різного віку;
- вирішувати теоретичні та практичні проблемні завдання з використанням сучасних методів наукового пізнання;
- формувати в учнів систему знань і свідому потребу в систематичних заняттях фізичною культурою і спортом, та в здоровому способі життя;
- організовувати спортивно-масову та фізкультурно-оздоровчу роботу в різних ланках фізичного виховання;
- аналізувати, узагальнювати і розповсюджувати передовий досвід, систематично підвищувати свою професійну кваліфікацію;
- здійснювати науково-дослідну та методичну роботу, орієнтуватись в спеціальній науково-педагогічній літературі згідно профілю підготовки.

Вивчення курсу теорії і методики фізичного виховання органічно поєднується із системою педагогічних практик студентів, яка передбачає засвоєння організаційно-методичних і практичних навичок, у їх логічній послідовності.

ПРОГРАМНИЙ ЗМІСТ КУРСУ "ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ"

II.1. ЗАГАЛЬНІ ОСНОВИ ТЕОРІЇ І МЕТОДИКИ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ

1. Теорія і методика фізичного виховання як наука і навчальний предмет:

базові поняття теорії і методики фізичного виховання (ТіМФВ); теорія і методика фізичного виховання як наука і навчальний предмет, її зв'язок з іншими дисциплінами; розділи теорії і методики фізичного виховання; методи наукових досліджень проблем фізичного виховання.

Теорія і методика фізичного виховання як навчальна і наукова дисципліна:

базові поняття курсу; предмет і об'єкт навчальної дисципліни теорії і методики фізичного виховання; джерела та зв'язок теорії і методики фізичного виховання з іншими науками і дисциплінами; значення теорії і методики фізичного виховання в системі підготовки спеціалістів галузі фізичного виховання і спорту; теорія і методика фізичного виховання як наукова дисципліна; зв'язок теорії і методики фізичного виховання з іншими науками та дисциплінами; актуальні проблеми теорії і методики фізичного виховання; методологія і методи досліджень в теорії і методиці фізичного виховання.

2. Національна система фізичного виховання:

витоки фізичної культури українського народу; фізична культура українського народу в період Київської Русі; система фізичного виховання запорізьких козаків; традиції української фізичної культури в новітній період. Сучасні системи фізичного виховання в зарубіжних країнах: поняття "система фізичного виховання"; фактори, які упорядковують соціальну практику фізичного виховання в сучасних умовах розвитку суспільства; характеристика систем фізичного виховання в окремих країнах світу; особливості національних програм фізичного виховання населення в межах руху "Спорт для всіх".

3. Мета, завдання, закономірності та принципи фізичного виховання:

мета і завдання фізичного виховання; загальні принципи фізичного виховання; педагогічні принципи фізичного виховання; специфічні принципи фізичного виховання.

4. Засоби фізичного виховання:

фізична вправа - головний засіб фізичного виховання; техніка фізичної вправи; характеристики рухів; класифікація фізичних вправ; значення оздоровчих сил довкілля та гігієнічних чинників як допоміжних засобів фізичного виховання.

5. Методи фізичного виховання:

визначення терміну "методи" та їх класифікація; структурні основи методів фізичного виховання (навантаження і відпочинок); методи наочності та слова; методи практичної вправи: а) суворо-регламентованої вправи, ігровий, змагальний, комбінований; б) методи цілісної і розчленованої вправи; в) методи організації.

6. Рухові дії як предмет навчання:

рухове вміння та навичка; закономірності і механізми формування рухових вмінь і навичок; відмінні риси рухових вмінь та навичок; перенос навичок. Педагогічні основи процесу навчання руховим діям: передумови та етапи навчання; загальна характеристика процесу навчання; етап початкового розумування; етап поглибленого розумування; етап закріплення і вдосконалення.

7. Загальна характеристика рухових якостей людини:

перенос рухових якостей; засоби розвитку рухових якостей; вплив природних і гігієнічних чинників на ефективність розвитку рухових якостей; адаптація і компенсаторика як найважливіші закономірності розвитку рухових якостей. Основи методики розвитку силових якостей: загальна характеристика сили; фактори, що зумовлюють силові можливості людини; вікова динаміка розвитку сили; методика розвитку максимальної, швидкісної, вибухової сили; контроль за розвитком сили.

8. Основи методики розвитку швидкості і координаційних якостей:

загальна характеристика швидкості; фактори, що зумовлюють прояв швидкості; вікова динаміка швидкості; методики розвитку швидкості; контроль за розвитком швидкості.

9. Основи методики розвитку витривалості:

загальна характеристика витривалості; фактори, що зумовлюють витривалість; вікова динаміка витривалості; методики розвитку витривалості; контроль за розвитком витривалості.

10. Основи методики розвитку гнучкості, рівноваги та деяких морфофункціональних властивостей організму:

загальна характеристика гнучкості; фактори, що зумовлюють прояв гнучкості; вікова динаміка гнучкості; методика розвитку гнучкості; контроль за розвитком гнучкості; основи формування правильної постави; регулювання маси тіла.

11. Основи планування, обліку і контролю за навчальним процесом з фізичного виховання:

функції планування і обліку навчального процесу з фізичного виховання;

сутність системного планування фізичного виховання; технологія перспективного та поетапного планування фізичного виховання; характеристика основних та допоміжних документів планування фізичного виховання; значення педагогічного і медико-біологічного контролю; форми контролю.

12. Цілеспрямоване формування особистості в процесі фізичного виховання:

особливості формування потреби у заняттях фізичними вправами; головні виховні аспекти; аспекти естетичного виховання; визначальні чинники формування особистості; структура і зміст ідеалу гармонійної особистості; особистість викладача як фактор виховання; самовиховання.

II.2. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ТА МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ

1. Завдання ФВ дітей дошкільного та молодшого шкільного віку:

закономірності та фактори розвитку дитини; вікова періодизація дітей; вікові особливості розвитку дітей дошкільного та молодшого шкільного віку; значення ФВ в процесі виховання дітей дошкільного та молодшого шкільного віку; спрямованість завдань ФВ дітей в дошкільний період та під час навчання в початковій школі.

2. Теоретико-методичні основи організації ФВ дітей дошкільного та молодшого шкільного віку:

природньо-біологічна потреба дитини в рухах як основа організації її життєдіяльності; організаційні форми ФВ дітей дошкільного віку, їх місце в режимі дня ДДЗ; організаційні форми ФВ з дітьми молодшого шкільного віку в початковій школі.

3. Основи методики навчання руховим діям дітей дошкільного та молодшого шкільного віку:

особливості психо-біологічного розвитку дитини - основа методики оволодіння руховими діями; врахування дидактичних принципів під час навчання руховим діям дітей дошкільного та молодшого шкільного віку; формування вмінь та навичок у дітей раннього та дошкільного віку; характеристика засобів та методів в процесі навчання руховим діям дітей дошкільного віку; формування вмінь та навичок у дітей молодшого шкільного віку; характеристика засобів та методів в процесі навчання руховим діям дітей молодшого шкільного віку; алгоритм навчання руховим діям та виправлення помилок в процесі оволодіння руховими діями; планування і контроль за формуванням вмінь та навичок.

4. Основи методики розвитку рухових якостей дітей дошкільного та молодшого шкільного віку:

морфофункціональний стан дитини як основа розвитку рухових якостей; сенситивні періоди розвитку рухових якостей дітей дошкільного та молодшого шкільного віку; характеристика засобів та методів розвитку рухових якостей дітей дошкільного віку; характеристика засобів та методів розвитку рухових якостей дітей молодшого шкільного віку; особливості використання диференційованого підходу в процесі розвитку рухових якостей; планування і контроль за розвитком рухових якостей.

5. Основи методики формування знань та звички до занять фізичною культурою у процесі ФВ дітей дошкільного та молодшого шкільного віку. Виховання у дітей морально-вольових якостей:

вимоги до формування знань у процесі ФВ дітей дошкільного та молодшого шкільного віку; основи знань з ФК дітей дошкільного та молодшого шкільного віку; методика формування звички та потреби до занять ФК дітей дошкільного та молодшого шкільного віку; виховання моральних якостей у процесі ФВ дітей дошкільного та молодшого шкільного віку; виховання вольових якостей у процесі ФВ дітей дошкільного та молодшого шкільного віку; контрольні якісні показники рівня ФК дітей дошкільного та молодшого шкільного віку.

6. Методика використання рухових ігор і забав у ФВ дітей дошкільного та молодшого шкільного віку:

рухова гра, забава, розвага як засоби фізичного виховання; значення гри, забави, розваги в процесі розвитку та виховання дитини; особливості методики використання рухових ігор і забав у ФВ дітей дошкільного віку;

особливості методики використання рухових ігор і забав у ФВ дітей молодшого шкільного віку.

7. Методика проведення урочних форм занять з дітьми дошкільного та молодшого шкільного віку:

характеристика урочних форм занять; структура урочних форм занять та завдання їх частин; вирішення освітніх, оздоровчих і виховних завдань ФВ під час проведення урочних форм занять з дітьми дошкільного та молодшого шкільного віку; методи організації дітей та способи виконання вправ під час проведення урочних форм занять з дітьми дошкільного та молодшого шкільного віку; технологія складання конспекту урочних форм занять та аналіз їх проведення.

8. Методика проведення фізкультурно-оздоровчої роботи в ДДЗ та в початковій школі:

методичні вимоги щодо добору фізичних вправ ранкової гімнастики та її проведення; методичні вимоги щодо добору фізичних вправ коригуючої гімнастики після денного сну та її проведення; методика проведення ФК-пауз, перерв та прогулянок з дітьми; методика проведення ФК свят з дітьми. Планування та організація проведення.

II.3. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ СЕРЕДЬНОГО ТА СТАРШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ

1. Законодавче та програмно-нормативне забезпечення процесу ФВ учнів середнього та старшого шкільного віку:

питання ФВ учнів середнього та старшого шкільного віку у: Законі України “Про фізичну культуру і спорт”, Законі України “Про освіту”, Цільовій комплексній програмі “Фізичне виховання - здоров'я нації”, у «Державній програмі розвитку фізичної культури і спорту в Україні на 2007-20011 рр.»; Державній національній програмі “Освіта”. Україна XXI століття; програмне забезпечення процесу ФВ учнів середнього та старшого шкільного віку; нормативні основи ФВ учнів середнього та старшого шкільного віку.

2. Завдання та особливості методики ФВ учнів середнього шкільного віку:

завдання ФВ учнів середнього шкільного віку; анатоμο-фізіологічні особливості учнів середнього шкільного віку; рекомендації по організації та проведенню уроків ФК з учнями середнього шкільного віку; контрольні якісні показники рівня фізичної культури учнів середнього шкільного віку.

3. Завдання та особливості методики ФВ учнів старшого шкільного віку:

завдання ФВ учнів старшого шкільного віку; анатоμο-фізіологічні особливості учнів старшого шкільного віку; рекомендації по організації та проведенню уроків ФК з учнями старшого шкільного віку; контрольні якісні показники рівня фізичної культури учнів старшого шкільного віку.

4. Основи знань з ФК для учнів середніх і старших класів. Методи виховання звички до занять ФК у дітей середнього та старшого шкільного віку:

основні положення формування потреби та звички до занять ФК в учнів середніх та старших класів; методи виховання звички до занять ФК; програма та критерії результативності формування звички до занять ФК у школярів; контроль і самоконтроль у формуванні звички до занять ФК; вимоги до формування знань у процесі ФВ учнів середнього та старшого шкільного віку; основи знань з фізичної культури для учнів середнього та старшого шкільного віку; шляхи активізації формування звички до занять фізичними вправами під час занять ФК.

5. Особливості методики навчання техніці фізичних вправ школярів середнього та старшого шкільного віку:

основи та закономірності формування знань, рухових умінь, навичок у школярів; алгоритм методики навчання техніці фізичних вправ школярів;

особливості методики планування та реалізації дидактичних завдань у процесі ФВ школярів.

6. Особливості методики розвитку рухових якостей у школярів середнього та старшого шкільного віку:

сприятливі періоди розвитку основних рухових якостей учнів середнього та старшого шкільного віку; розвиток силових якостей у школярів; розвиток швидко-силових якостей у школярів; розвиток

бистрості у школярів; розвиток витривалості у школярів; розвиток спритності у школярів; розвиток гнучкості у школярів.

7. Особливості методики організації та проведення роботи з ФВ з учнями середнього та старшого шкільного віку в режимі навчального дня та позакласної роботи:

завдання ФК у режимі навчального дня; організаційно-методичні вимоги до проведення фізкультурно-оздоровчої роботи у режимі навчального дня; характеристика форм організації занять ФК у режимі навчального дня (гімнастика до занять, фізкультхвилинки, фізкультпаузи, рухливі перерви); завдання позакласної роботи з ФК; завдання позашкільної роботи з ФК; організація і методика проведення занять із загальної, початкової спортивної підготовки і туризму, "спортивної години"; масові фізкультурно-оздоровчі і спортивні заходи у школі та їх завдання; організаційно-методичні основи фізкультурної і спортивної роботи у позашкільних спортивних і культурних закладах, за місцем проживання та на спортивних об'єктах.

8. Особливості методики планування навчальної роботи з учнями середнього та старшого шкільного віку:

функції та особливості планування навчального процесу з ФВ у ЗОШ; сутність системного планування навчального процесу; характеристика основних і допоміжних документів планування навчального процесу ФВ; технологія перспективного та поетапного планування навчального процесу.

9. Особливості методики контролю за процесом ФВ школярів середнього та старшого шкільного віку:

значення та форми контролю навчального процесу з ФВ; педагогічний контроль навчального процесу з ФВ у ЗОШ II і III ступенів; основні вимоги до педагогічних спостережень; методика педагогічних спостережень (візуальні спостереження, хронометраж уроку, визначення фізіологічної кривої навантаження); самоконтроль у ФВ, що проводиться учнями середніх та старших класів; значення та особливості методики обліку навчального процесу з ФВ у ЗОШ II і III ступеня.

10. Диференційоване ФВ учнів середнього та старшого шкільного віку:

зумовленість і значення диференційованого ФВ; диференційований підхід у визначенні рівня фізичної підготовленості школярів; диференційований підхід до розвитку рухових можливостей школярів; дозування навантаження на заняттях ФК у школярів з різним соматотипом та рівнем фізичної підготовленості.

11. Основи методики ФВ школярів із послабленим здоров'ям:

стан здоров'я школярів у сучасних умовах, його залежність від способу життя; розподіл школярів на медичні групи для занять ФК; особливості змісту програми з "Фізичної культури" для учнів, які за станом здоров'я віднесені до спеціальних медичних груп; особливості методики проведення уроку та позакласних форм ФВ для школярів із послабленим здоров'ям.

II.4. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ

СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ

1. Мета завдання та основи організації процесу ФВ студентів у навчальних закладах I-IV рівнів акредитації:

мета і завдання ФВ студентів; особливості організації процесу ФВ студентів.

2. Система планування навчального процесу ФВ студентів у навчальних закладах I-IV рівнів акредитації. Аналіз навчальних програм з "Фізичної підготовки":

планування навчального процесу з "Фізичної підготовки" для студентів; планування професійно-прикладної фізичної підготовки (ППФП) для студентів.

3. Методика викладання навчальної дисципліни "Фізичне виховання" у навчальних закладах освіти I-IV рівнів акредитації:

особливості методики використання засобів і методів ФВ у роботі зі студентами; характеристика методик розвитку рухових якостей у студентів; характеристика методик навчання руховим діям студентів.

4. Педагогічний контроль у процесі ФВ студентів, які навчаються у закладах освіти I-IV рівнів акредитації. Методика організації позанавчальної роботи з ФВ студентської молоді:

роль і значення педагогічного контролю у процесі ФВ студентів; організація педагогічного контролю у процесі ФВ студентів; завдання позанавчальної роботи з ФВ зі студентами; особливості методики організації та проведення позанавчальної роботи з ФВ зі студентами; методика організації і проведення фізкультурно-оздоровчої роботи з ФВ студентів у місцях їх масового відпочинку.

5. ППФП студентів, які навчаються у закладах освіти I-IV рівнів акредитації:

завдання ППФП студентів; характеристика умов праці майбутніх спеціалістів; засоби ППФП; форми організації ППФП студентської молоді.

II.5. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ДОРΟΣЛОГО НАСЕЛЕННЯ І ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ В ЗБРОЙНИХ СИЛАХ

1. Законодавче та нормативне забезпечення процесу ФВ дорослого населення:

питання ФВ дорослих у: Законі України “Про фізичну культуру і спорт”, Цільовій комплексній програмі “Фізичне виховання - здоров'я нації”; нормативні основи ФВ дорослого населення.

2. Значення та завдання ФВ дорослих. Основні напрямки ФВ дорослого населення:

вікова періодизація дорослого населення; мета та завдання ФВ дорослих; основні напрямки ФВ дорослого населення та їх характеристика.

3. Теоретико- методичні основи багаторічної підготовки дорослих:

етапи фізичного розвитку людини; стратегія управління багаторічною фізичною підготовкою дорослих.

4. Реалізація загальних і специфічних принципів ФВ в роботі з дорослим населенням:

реалізація загальних принципів ФВ в роботі з дорослими; реалізація специфічних принципів ФВ в роботі з дорослими.

5. Соціальні та біологічні передумови процесу ФВ дорослого населення:

соціальні передумови процесу ФВ дорослого населення; біологічні перед-умови процесу ФВ дорослого населення; віковий розвиток моторики до-рослих.

6. Планування і педагогічний контроль у ФВ дорослого населення:

технологія розробки планів ФВ дорослого населення; види контролю у ФВ дорослого населення; засоби та методи контролю у ФВ дорослого населення; градація рівнів фізичного стану людини.

7. Методичні аспекти ФВ дорослого населення:

Завдання ФВ осіб молодіжного та зрілого віку; контрольні якісні показники рівня фізичної культури осіб молодіжного та зрілого віку; завдання ФВ осіб старшого та похилого віку; контрольні якісні показники рівня фізичної культури осіб старшого та похилого віку.

Особливості методики навчання та вдосконалення техніки фізичних вправ дорослих.

Особливості розвитку фізичних якостей дорослих. Основи методики розвитку та підтримання рівня рухових якостей дорослих.

8. Методика застосування засобів ФВ з метою фізичної реабілітації дорослих з серцево-судинними і дихальними захворюваннями:

використання фізичних вправ з лікувальною метою; режим фізичної активності при захворюваннях серцево-судинної системи; режим фізичної активності при захворюваннях дихальної системи.

9. Фізична підготовка (ФП) в системі підготовки військовослужбовців. Організаційні основи ФП і спорту в Збройних Силах України:

мета і задачі ФП військовослужбовців; роль фізичної підготовки ФП в сучасних умовах; ФП-фактор підвищення бойової виучки військовослужбовців; програмно-нормативні основи ФП в Збройних Силах; засоби ФП військовослужбовців; форми організації ФП військовослужбовців; керівництво ФП і спортом в Збройних Силах України.

10. Основи методики навчання і виховання військовослужбовців в процесі ФП:

реалізація принципів навчання в ході ФП; послідовність навчання фізичним вправам; формування рухових навичок у військовослужбовців; методика розвитку фізичних якостей військовослужбовців; розвиток засобами ФП спеціальних якостей військовослужбовців.

11. Фізичне тренування в процесі навчально-бойової діяльності військовослужбовців. Педагогічний контроль ФП:

види фізичного тренування; фізичні вправи в умовах чергувань; фізичні вправи під час пересування військ транспортними засобами; організація супутнього фізичного тренування; фізична підготовка на кораблі під час тривалого походу; педагогічний контроль за ФП військовослужбовців.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Ареф'єв В.Г., Столітенко В.В. Фізичне виховання в школі: Навч. посіб-ник. -К.:ІЗМН, 1997. -52С.
2. Адаптация организма учащихся к учебной и физической нагрузкам / Под ред. А.Г.Хрипковой, М.В.Антроповой; Научн.-исследов. ин-т физиологии детей и подростков. Акад. пед. наук.- М.: Педагогика, 1982.-240 с.
3. Боберський І. Рухові забави та ігри.- Львів: Наукове товариство ім. Т.Шевченка, 1994.- 64 С.
4. Боген М.М. Обучение двигательным действиям.-М.- ФиС, 1985.-192С.
5. Бальсевич В.Н., Запорожанов В.А. Физическая активность человека.-К.: Здоров'я, 1987, С.177-190.
6. Волков Л.В. Физическое воспитание учащихся: Уч.-методическое пособие.-К.: Радянська школа,1988.-184С.
7. Вавилова Е.Н. Учите бегать, прыгать, лазать, метать: М.: Просвещение, 1983, С. 67.
8. Вильчковский Э.С. Развитие двигательной функции у детей.-К.: Здоров'я, 1983, С.75-125.
9. Вільчковський Е.С. Заняття з фізичної культури в дитячому садку.- К.: Радянська школа, 1985, С.224.
10. Горохова скриня: Українські народні ігри.-Київ: Веселка, 1993, С.95.
11. Державна національна програма "Освіта". Україна ХХІ століття.-К.: Райдуга, 1994.-С.61.
12. Дитина. Програма виховання та навчання дітей дошкільного віку. Мін. освіти України.-Київ.: 1993,С.272.
13. Дмитренко Т.І. Теорія і методика фізичного виховання дітей раннього і дошкільного віку. Посібник для дош. відділення пед. ін-тів та учнів дошкільн. відділень пед. училищ. -К.: Вища школа, 1979., С.242.
14. Дмитренко Т.І. Руховий режим у дитячому садку.-К.: Радянська школа 1980. С.96.
15. Єфіменко Театр фізичного виховання
16. Закон України "Про фізичну культуру і спорт", К.: 1993.- 22с.
17. Зацюрский В.М. Физические качества спортсмена. Изд.2-е, М.: ФиС, 1970.-200с.
18. Комплексні програми середньої загальноосвітньої школи. Фізична культура 1-11 класи. Навчальна програма. Міністерство Освіти України. Управління шкіл.: Освіта, 1993. -55с.
19. Кенеман А.В., Хухлаева Д.В. Теория и методика ФВ детей дошкольного возраста. - Учебн. для ин-тов по спец. N2+10. "Дошкольная педагогика и психология". 3-е изд. испр. и доп.-М.: Просвещение, 1985.
20. Линець М.М. Основи методики розвитку рухових якостей. Навч. посібник.-Львів.: Штабар, 1997.-207 с.
21. Матвеев А.П. Теория и методика физической культуры. М.:ФиС, 1991.- 543с.
22. Матвеев А.П., Мельников С.Д. Методика физического воспитания с основами теории: Уч.пособие для студентов институтов и учащихся пед. училищ.-М.:Просвещение,1991.- 191с.
23. Основы теории и методики физической культуры / Учебн. для техн. ФК / Под ред. А.А.Гужаловского-М.:Физкультура и спорт, 1986 - С.209-219.
24. Рухливі і спортивні ігри в школі: Посібник для вчителя/ А.П.Демчишин, В.М.Артюх, В.А.Димчишин, Й.Г.Фалес.-К.: 1992.-175 с.
25. Русова С.Ф. Теорія і практика дошкільного виховання.- Львів-Краків-Париж: Просвіта, 1993.-127 с.
26. Теория и методика физического воспитания: Учебн. для ин-тов ФК / Под общ. ред. Л.П.Матвеева и А.Д.Новикова. М.: Физкультура и спорт, 1976 - I,II т.
27. Українське дошкілля. Програма виховання дітей у дитячих садках. Управління освіти Львів. держ. адміністрації. Львів. Науково-методичний інститут освіти.-Львів,1993 - ч. I, II.
28. Хухлаєва Д.В. Теорія і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку - Розробка плану проведення ФК-оздоровчого заходу у режимі дня студента.